

METROPOLIS KÖNYVTÁR

Gelencsér Gábor nagyszabású, hiánypótló monográfiája a magyar film és az irodalom kapcsolatát tárgyalja 1945 és 1995 között. Egyfelől áttekintő két kulturális rendszer, azaz film és irodalom hatásösszefüggéseinek történetét, másfelől érzékeny és alapos elemzéseket közöl a legfontosabb írók műveinek adaptációjáról (Móricz Zsigmond, Déry Tibor, Mándy Iván, Krasznahorkai László), illetve az irodalmi ihletettségu szerzői filmesek munkáiról (Fábrí Zoltán, Makk Károly, Gothár Péter, Tarr Béla). A kötet tehát olvasható nem hagyományos filmtörténetként, kultúrpolitikai és kultúrtörténeti összefoglalásként, illetve figyelmes és értékes esztétikai elemzések sorozataként is. Egyszerre tankönyv, monográfia és műelemző esszé. Nehezen besorolható, különleges vállalkozás – ahogy a mű tárgyát képező, kiemelkedő magyar filmes adaptációk is azok. Filmbarátok, diákok, tanárok, kutatók, nézők és olvasók kötelező olvasmánya.

Gelencsér Gábor (1961) az ELTE BTK Filmtudomány Tanszékének docense.

Korábbi könyvei:

A Titanic zenekara. Stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében, Osiris, Budapest, 2002.

Filmolvasókönyv. Írások filmművészeti kötetekről, Iskolakultúra, Pécs, 2003.

Más világok. Filmelemzések, Palatinus, Budapest, 2005.

Káoszkerítő. Gothár Péter filmjei, Novella, Budapest, 2006.

Az eredendő máshol. Magyar filmes szölamok, Gondolat, Budapest, 2014.

3500 Ft

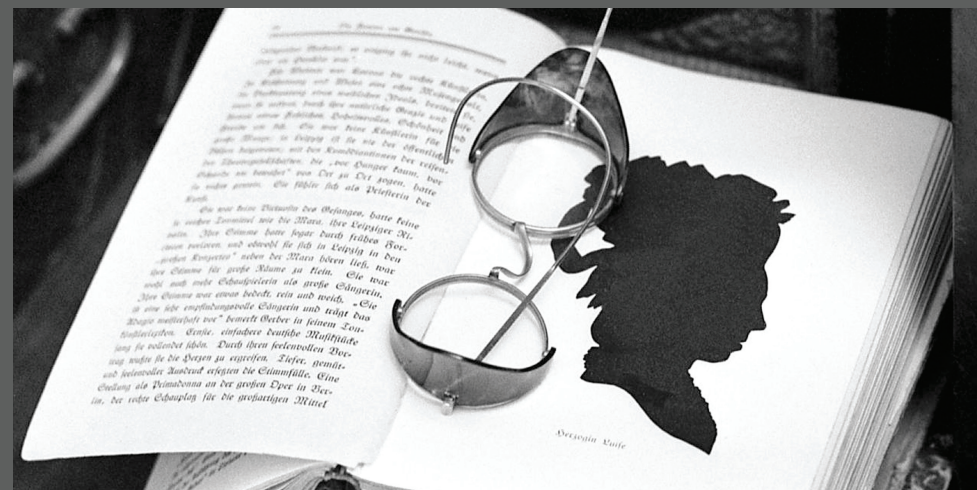
9 786155 160479

Forgatott könyvek

Gelencsér Gábor

METROPOLIS KÖNYVTÁR

Gelencsér Gábor

Forgatott könyvek

A magyar film és az irodalom kapcsolata
1945 és 1995 között

Kijarat Kiadó – Kosztolányi Dezső Kávéház Kulturális Alapítvány

A kézirat az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) által támogatott, 81684 azonosító számú *Film és irodalom kapcsolata az 1945 utáni magyar filmművészetben* című kutatás részeként született.

A kötet a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) és az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) 113523 azonosító számú *Forgatott könyvek. A magyar film és az irodalom kapcsolata (1945–1995)* című pályázatának támogatásával jelent meg.

Nemzeti Kulturális Alap

© A könyvsorozatot szerkesztik a *Metropolis* filmelméleti és filmtörténeti folyóirat szerkesztői.

www.metropolis.org.hu

© Gelencsér Gábor, 2015

A szöveget lektorálta és szerkesztette: Varga Balázs
Olvasószerkesztő és szerkesztői munkatárs: Pápai Zsolt
Mutatók: Záhonyi-Ábel Márk
Korrektor: Taub Katalin

Tartalom

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	9
ELŐSZÓ	11
BEVEZETÉS	15
I. RÉSZ:	
KORSZAKELEMZÉSEK	19
1. 1945–1948:	
A KOALÍCIÓS IDŐSZAK FILMJEI	25
<i>Régi olvasatok</i>	30
<i>A láthatatlan hagyomány</i>	36
2. 1948–1953:	
A SZOCIALISTA REALIZMUS ÉVEI	47
<i>Szolgálati idő</i>	53
<i>Népi írók filmmozgalma</i>	57
<i>Alultermelés</i>	68
<i>Történelmi idealizmus</i>	74
3. 1954–1962:	
IDEOLÓGIAI ENYHÜLÉS ÉS FORMAI ÚTKERESÉS	81
<i>Az átmenet mint korszak</i>	88
<i>Paraszti jelen</i>	96
<i>Paraszti múlt</i>	116
<i>Posztsematikus historizmus</i>	126
<i>Szolgálatirodalom helyett szolgasorsok</i>	155
<i>A közélet magánosítása</i>	171

4. 1963–1969:	
A MAGYAR ÚJ HULLÁM	195
<i>A modernizmus adaptációs határai</i>	204
<i>Oldás, kötés</i>	214
<i>Az emlék: más</i>	236
5. 1970–1978:	
A HETVENES ÉVEK FILMMŰVÉSZETE	253
<i>Irányzatosodás</i>	258
<i>Szerzői kiadások</i>	272
<i>Ketten egy (farmer)nadrágban</i>	291
<i>Rendhagyó esetek</i>	309
6. 1979–1986:	
A NYOLCVANAS ÉVEK ÁTMENETI KORSZAKA	321
<i>Negatív lenyomat</i>	324
<i>(El)múlt idő</i>	334
7. 1987–1995:	
A RENDSZERVÁLTÁS POLITIKAI ÉS POÉTIKAI REFLEXIÓJA	347
<i>Fekete köpönyeg</i>	352
II. RÉSZ:	
ESETTANULMÁNYOK	355
Szegény barbárok	
<i>(Móricz-filmek)</i>	359
738 perc Déry Tibor életművéből	
<i>(Egy film-nagyregény lapjai)</i>	377
Mándyval moziban	
<i>(Találkozások egy íróval)</i>	391
Emberarcú szociali(sta reali)zmus	
<i>(A Galgóczi- és Galambos-mozifilmek világa)</i>	398
Tárt elhatároltság	
<i>(Mészöly Miklós és Gaál István, avagy a „tettenérés magasiskolái”)</i>	416

„...egymásba áthorpadó képek és korok...”	
<i>(A Verzió mint adaptálás)</i>	437
A (film)elbeszélés nehézségei	
<i>(Gothár Péter: Idő van, Tiszta Amerika, A részleg)</i>	447
Befejezett múlt	
<i>(Rendszerváltó Sára-adaptációk)</i>	462
Késő vagy után	
<i>(A Sátántangó modernsége)</i>	469
UTÓSZÓ	483
FÜGGELÉK	485
Szakirodalom	487
Filmo-bibliográfia	498
Biblio-filmográfia	504
Adaptációk (1945–1995)	511
Fotók jegyzéke	523
Mutatók	524
<i>A filmek címmutatója</i>	524
<i>Az irodalmi művek címmutatója</i>	537
<i>Névmutató</i>	549